

Program nr.	Elev	Start:	Sidst redigeret:	Målopnåelse:
		15.10.13	15.10.13	
Højre og venstre				

Mål:	Begrundelse:	Registrering:
Lære eleven at følge instruktioner som indeholder højre og venstre.	Eleven kan ikke diskriminere mellem højre og venstre.	Registreringsark. Registrer korrekt eller forkert respons for hvert forsøg (hver trial). Promptede responser registreres som forkert. Rette responser regnes i procent og resultaterne fremstilles grafisk.
Sd:	Forstærkning / forstærkningsskema:	Materiel / forberedelse:
Auditiv Sd i form af instruktioner eller spørgsmål om forhold. Visuelle Sd i form af at se genstandes placering i forhold til hinanden (gives sammen med auditiv Sd i benævnelse)	Ros ved korrekt respons (fint, godt, du er dygtig osv.). Tegnøkonomisystem i form af token eller kryds på et ark.	Eventuelle materielle og spiselige forstærkere, tegnøkonomisystem, registreringsark. Materielle forstærkere kan være at bruge PC i nogen minutter, lege, høre musik, spille UNO etc.
Målopnåelseskriterium:	Kriterium for at gå til tidligere trin:	Evt.:
10 gange rigtig i træk. I mix'en bør mestringskriterium være 90% rigtig over 2x10 trials.	60 % eller lavere over 1 x 10 trials.	Hvis procentvis mestring synker meget en dag, må træner vurdere om man skal gå tilbage flere træningstrin for at ikke miste elevens motivation.
Eksempel v/ korrekt respons:		Eksempel v/ forkert eller ingen respons:
Træner sier "fint", og giver eventuelt barnet kryds eller token i tegnøkonomisystemet. For at en respons skal være korrekt må eleven ikke have modtaget hjælp.		Træner siger "løft højre hånd". Barnet løfter venstre hånd. Træner kommenterer ikke den forkerte respons, men gentager instruks og prompter korrekt respons med håndledning. Træner gentager instruks og afventer barnets respons. Hvis den er korrekt nu leveres forstærker. Hvis responsen stadig er forkert gentager træner instruks og prompter med håndledning igen. Når træner gentager instruks herefter bruges promptefading – dvs. at træner prompter mindre og mindre indtil barnet udfører handlingen korrekt uden hjælp når træner siger "løft højre hånd". Under benævnelse bruges imitationsprompt i stedet for håndledning, men princippet er det samme.
Metodebeskrivelse:		
Lytteradfærd		
Træner giver instruks om å løfte højre / venstre hånd alt efter hvilket trin der trænes på. Dersom korrekt respons kommer inden 3 sekunder forstærkes responsen med ros og token. Ved forkert respons eller passivitet bruges håndledning for at prompte den korrekte respons. Mellem hver trial skal det benyttes distraktorer ved at barnet gives enkle instruktioner (tag på næsen etc.) eller stilles enkle spørgsmål. Distraktorene registreres ikke.		
Ekspressiv benævnelse		
Træner håndleder barnet til at løfte vekselvis højre og venstre hånd og spørger derefter: "Hvilken hånd løfter du? ". Barnet skal så sige "højre" eller "venstre". Dersom han responderer rigtig inden 5 sekunder forstærkes responsen. Ved forkert respons eller passivitet gives imitationsprompt. Træner spørger derefter på nyt. Mellem hver trial skal det benyttes distraktorer (enkle instrukser eller stilles enkle spørgsmål). Distraktorene registreres ikke.		
Der bør lægges op til træning i naturlige situationer ved at træner for eksempel spørger om i hvilken retning man skal køre eller gå når man er ude, og at barnet da skal svare "til højre/venstre". Man kan også stille spørgsmål i forhold til placering, f.eks. "Hvor sidder du?" - "Jeg sidder til højre for Thomas" etc. Træningen i naturlige situationer bør omfatte både lytteradfærd og ekspressiv benævnelse.		
Mestring: 10 ganger rigtig i træk før man går til næste trin Kriterie for at gå til lavere trin 60% eller lavere over 30 trials		

Målopnåelse, dato	Trin:	Beskrivelse:
	1	<p>Lytteradfærd venstre. Ved pulten Træner gir instruks om å løfte venstre hånd / venstre fod / se til venstre, ta tingen til venstre. Brug distraktorer (div. instrukser eller spørgsmål) mellem hver trial, disse registreres ikke.</p>
	2	<p>Lytteradfærd højre. Ved pulten Træner gir instruks om å løfte højre hånd / fot / se til højre, ta tingen til højre. Brok distraktorer (div. instrukser eller spørgsmål) mellem hver trial, disse registreres ikke.</p>
	3	<p>Lytteradfærd mix venstre og højre Mix trin 1 og 2</p>
	4	<p>Generalisering Tren mix på forskellige pladser i huset</p>
	5	<p>Benådning venstre. Ved pulten. Træner håndleder OB til å løfte venstre hånd / fot og spørger ”Hvilken hånd /fot løfter du? ”, træner lægger genstande til højre og venstre for OB og spørger« hvad er til venstre? »,« er.... til højre eller venstre? »og« hvad er til venstre? » Brug distraktorer (div. instrukser eller spørgsmål) mellem hver trial, disse registreres ikke.</p>
	6	<p>Benævnelse højre. Ved pulten. Træner håndleder OB til å løfte højre hånd 7 fot og spørger ”Hvilken hånd/fot løfter du? ». Træner lægger genstande til højre og venstre for OB og spørger« hvad er til venstre? »,« er.... til højre eller venstre? »og« hvad er til venstre? » Brug distraktorer (div. instrukser eller spørgsmål) mellem hver trial, disse registreres ikke.</p>
	7	<p>Benævnelse, mix højre og venstre Mix trin 5 og 6</p>
	8	<p>Generalisering Tren mix på forskellige pladser i huset</p>